

er saa stor, tror man da, at disse Mænd vil være særlig villige til at give et saadant Laan? Jeg er selv Haandværker og har den bedste Tro til mine Haandværksfæller baade i det ene og det andet Fag, og maa jeg ærligt sige, jeg har ikke mærket saa megen Egoisme indenfor Haandværkerstanden. Men der kan dog være en Grænse. Dersom en Mand vil nedsætte sig lige ved Siden af mig, som i Forvejen har knapt med Arbejde, og jeg sidder i Ledelsen af en Driftslaaneforening, saa vil jeg maaske overveje med mig selv, om jeg kan gaa med til dette Laan.

Maa jeg for øvrigt sige om Laan til Maskiner og Redskaber — nu ser jeg bort fra Raavarer —, at vi har jo paa Finansloven under Handelsministeriet en aarlig Bevilling til dette Formaal. I denne Forbindelse vil jeg gerne rette en Forespørgsel til den højtærede Handelsminister om, i hvor stærk Grad denne Bevilling bliver benyttet. Hvor stærk er Efterspørgselen efter disse Laan? Overstiger Begæringerne i høj Grad det Beløb, som er stillet til Raadighed? Det synes jeg det i denne Forbindelse kunde være overordentlig gavnligt at faa at vide.

Jeg forstaaer den ærede Ordfører for Forslagsstillernes Velvillie overfor dette Forhold, og Forslagsstillerne har min største Anerkendelse for det, men jeg tror ikke, de har set rigtig praktisk paa Sagen. Jeg tror ikke, det her foreslaaede er den Vej, vi naaer frem ad. Hvad det drejer sig om i dette Øjeblik, er ikke Laan, ikke at faa købt en Del Materialer og Raavarer, som man ikke har Brug for, fordi der ingen Kunder er. Nej, det er at se at faa bragt Udgifterne ned paa alle mulige Felter, saaledes at Folk bestiller nogle Varer igen.

I Lovforslaget staaer der, at i Tilfælde af at der i disse Driftslaaneforeninger skulde blive noget Tab, som ikke kan dækkes af Reservefonden, skal Halvdelen deraf bæres af Statslaanefonden eller Statskassen, medens den anden Halvddel bæres af det Beløb, der er stillet til Raadighed. Jeg spørger den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, hvorledes han tænker sig, at der skal kunne oparbejdes en Reservefond indenfor disse Driftslaaneforeninger. Man har her foreslaaet $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. aarlig i 5 Aar til Udlaan til $4\frac{1}{2}$ pCt. Rente til disse Driftslaaneforeninger, og jeg gaar ud fra, at dersom disse Foreninger skal være til følelig Nytte for Haandværkerne, vil man ikke — og det kan jeg heller ikke tænke mig, nogen Sammenslutning vil gøre — forlange mere end 5 pCt. af Laantagerne. Men jeg

vil nok spørge, om man virkelig tror, at der saa kan oparbejdes en Reservefond. Selv om de ledende naturligvis gør alt Arbejdet gratis, vil der ikke kunne oparbejdes nogen Reservefond, som kan dække eventuelle Tab, og Tab vil der blive, det vil jeg udtrykkelig gøre opmærksom paa.

Jeg glæder mig over den højtærede Handelsministers Udtalelser om, at man vil undersøge disse Forhold, og jeg er navnlig glad ved Udtalelsen om, at man vil undersøge dem i Forbindelse med Haandværkets egne Folk. Det er først saa, det faar nogen Betydning. Er der kommet noget som helst Andragende til Ministeriet? Er der kommet noget gennem Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk? Eller har Forslagsstillerne faaet nogen Anmodning i den Retning fra nogen Sammenslutning indenfor Haandværket? Nej, det skal ske i Kontakt med Haandværkets egne Folk. Derfor takker jeg for den højtærede Handelsministers Udtalelser, idet jeg lige saa fuldt som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne har Forstaaelsen af, at der bør gøres noget for Haandværket i den Krise, det er i for Øjeblikket.

Jeg vil haabe, naar Lovforslaget nu skal gaa i Udvalg, at vi da gennem Forhandling med den højtærede Handelsminister og gennem de Undersøgelser, der skal finde Sted, kan faa noget ud af dette Forslag.

Gerhard Nielsen: Socialdemokratiet har Gang paa Gang fremsat som sin Opfattelse, at under de vanskelige Forhold for Erhvervene har Staten Pligt til at træde hjælpende til og navnlig, hvis det er muligt, fremskaffe saadanne Hjelpeforanstaltninger, at Erhvervene kan komme over Krisetiden. Det blev fyldigt udformet i det af Ministeriet Stauning fremsatte Kriseforslag, og det er derfor ogsaa naturligt, at mit Parti stiller sig velvilligt til det foreliggende Lovforslag.

Det er almindeligt bekendt, at Udviklingen her i Danmark som i alle andre Lande, hvor Industrien og Maskinerne er trængt ind, er foregaaet paa den Maade, at en Mængde af de Frembringelser, der før skaffedes frem gennem det haandværksmæssige Arbejde, nu udføres i fabriksmæssigt drevne Virksomheder. Det er en Udvikling, som er fortsat gennem lang Tid, den fortsættes stadig, og jeg kan ikke undlade ved denne Lejlighed som gammel Haandværkssvend at komme med et lille Hjertesuk i denne Anledning. Thi det kan ikke bestrides, at denne Udvikling, som jo har den store Fordel, at den billiggør